

EKONOMIUTSKOTTETS UTLÅTANDE 15/1997 rd

Statsrådets skrivelse med anledning av ett förslag till Europeiska unionens råds direktiv (Förslag till rådets trettonde bolagsrättsliga direktiv om offentliga köpeanbud)

Till Stora utskottet

INLEDNING

Remiss

Stora utskottet sände den 18 juni 1997 finansministeriets brev av den 11 juni 1997 med anledning av Europeiska kommissionens förslag till Europaparlamentets och EU-rådets trettonde bolagsrättsliga direktiv om offentliga köpeanbud till ekonomiutskottet för kännedom och eventuella åtgärder.

Ärendet väcktes ursprungligen i riksdagen genom statsrådets skrivelse I 14/1994 rd av den 26 maj 1994. Ekonomiutskottet gav ett utlåtande om ärendet den 7 december 1994 (EkUU 14/1994 rd). Stora utskottet omfattade vid sitt samman-

träde den 16 februari 1995 ståndpunkten i utlåtandet från ekonomiutskottet. Justitieministeriet lämnade den 18 maj 1995 en redogörelse för ärendets behandling i EU-rådet. Stora utskottet behandlade redogörelsen den 14 juni 1995.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsrådet Ilkka Harju, finansministeriet
- lagstiftningsrådet Jyrki Jauhiainen, justitieministeriet.

STATSRÅDETS SKRIVELSE

Kommissionens nya förslag

Europeiska kommissionen offentliggjorde ett helt nytt direktivförslag den 7 februari 1996. Förslaget ersätter kommissionens förslag av den 14 september 1990, som har utgjort underlag för behandlingen i riksdagen. Det tidigare förslaget fick inte tillräckligt stort stöd i EU-rådet, eftersom medlemsstaternas ståndpunkter både när det gällde behovet av ett direktiv och själva regleringarna avvek avsevärt från varandra.

Det nya förslaget är ett ramdirektiv, som innebär att detaljregleringen blir beroende av den nationella lagstiftningen. Den nationella lagstiftningen måste dock iaktta följande generella principer. Samtliga aktieägare i objektbolagen måste behandlas lika. De som har fått ett köpeanbud måste få adekvat information som underlag för sitt beslut. Styrelsen eller ledningen för objektbolaget är förpliktad att handla i överensstämmelse med hela bolagets bästa, och framför allt värna

aktieägarnas intressen. Ett köpeanbud får inte ge upphov till en skenmarknad för objektbolagets, anbudsbolagets eller andra deltagande företags värdepapper. Förfarandet får inte störa objektbolagets normala företagsverksamhet i alltför hög grad.

Rent konkret förpliktar direktivförslaget medlemsstaterna att tillsätta en myndighet att övervaka att reglerna ovan följs. Medlemsstaterna är skyldiga att införa regler som tryggar minoritetsdelägarnas intressen när beslutanderätten i ett bolag lyfts över på nya ägare. Detta kan göras genom en köpeanbudsförpliktelse eller med andra liknande medel. Medlemsstaterna skall införa rättsakter som förpliktar till offentlighet för att trygga tillräcklig insyn i offentliga köpeanbud. Medlemsstaterna är enligt förslaget skyldiga att utse en eller flera myndigheter med befogenhet att utöva tillsyn över reglerna om företagsför-

värv. Direktivet tillåter att uppdragen också anförtros exempelvis den interna organisationen inom värdepappersmarknaden.

Statsrådets ståndpunkt

Statsrådet anser att dess ställningstagande till stora utskottet från 1995 räcker till som anvisningar också för behandlingen av det nya förslaget från kommissionen. Finland har ingen orsak att motsätta sig bestämmelser som syftar till lika-behandling av aktieägarna och skyldighet att lämna information vid anbudstillfället. Detsamma gäller förslaget att den som innehar mer än hälften av röstetalet för samtliga aktier i ett bolag är skyldig att lämna köpeanbud. Förslaget innehåller inte längre någon bestämmelse om ett visst röstetal som utlöser en obligatorisk skyldighet att lämna köpeanbud.

UTSKOTTETS STÄLLNINGSTAGANDEN

Motivering

Det föreliggande förslaget från kommissionen lämnades i februari 1996 och sändes till riksdagen för kännedom i juni 1997. Utskottet fäster allvarlig uppmärksamhet vid 54 d § 2 mom. riksdagsordningen som förpliktar statsrådet att på eget initiativ och i rätt tid informera riksdagens utskott om hur behandlingen av U-ärenden fortskrider i Europeiska unionen.

Ekonomiutskottet förutsatte i sitt utlåtande 1994 att statsrådet vid den fortsatta behandlingen förhandlar med berörda parter för att utreda vad som ligger i vårt nationella intresse. Enligt vad utskottet har fått veta kommer statsrådet nu att starta en utredning.

Ekonomiutskottet framhåller att behandlingen av de bolagsrättsliga rättsakterna (jfr I 11/1994 rd om Europabolag, I 13/1994 rd med anledning av ett förslag till bolagsrättsligt strukturdirektiv), som länge har varit under beredning, förefaller att fortskrida efter en längre paus på grund av den så kallade Davignonrapporten.

Europaparlamentet antog flera ändringsförslag vid den första behandlingen i juni 1997. Bland dem märks ett förslag som gäller ledningen för objektbolagen och dess skyldighet att inte bara verka för bolagets bästa utan också försvara medarbetarnas arbetstillfällen. Dessutom skall ledningen vara skyldig att höra medarbetarna innan den offentliggör sin syn på ett köpeanbud. Enligt parlamentets ståndpunkt skall bolaget också vara skyldigt att fem år efter ett företagsförvärv lämna en rapport om utvecklingen av personalstyrkan. Om förslaget går igenom kommer frågor som hittills traditionellt har sorterat under arbetsrätten att omfattas av bolagsrätten. Detta är ett avsteg från bland annat Finlands lagstiftning, som utgår från att ledningen för ett bolag skall främja aktieägarnas gemensamma intressen. Parlamentet kompletterade direktivet med en bestämmelse om att de pensionsförsäkrade personer i vars pensionssparande ingår aktier i objektbolaget eller det anbudsgivande bolaget också måste höras. Kommissionen motsätter sig förslagen.

Investeringskyddet talar för ett godkännande av direktivet. I och med att det nya förslaget är ett ramdirektiv, är frågan om en gräns för ägandet, som utlöser ett obligatoriskt köpebud och som väckt vissa betänkligheter inom utskottet, inte längre aktuell.

Utskottet förväntar sig att statsrådets utlovade redogörelse om Finlands intressen utifrån samråd med berörda parter föreläggs riksdagen för behandling.

Utlåtande

Ekonomiutskottet meddelar vördsamt som sitt utlåtande

att det inte har något att anmärka mot statsrådets ståndpunkt och

att utskottet hoppas på att få uttala sig närmare om frågan när beredningen har fortskridit.

Helsingfors den 14 oktober 1997

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Tuulikki Hämäläinen /sd
vordf. Seppo Kääriäinen /cent
medl. Arto Bryggare /sd
Mikko Immonen /vänst
Paula Kokkonen /saml
Martti Korhonen /vänst
Riitta Korhonen /saml

Pekka Kuosmanen /saml
Erkki Partanen /sd
Ola Rosendahl /sv
Juhani Sjöblom /saml
Sakari Smeds /fkf
Janne Viitamies /sd
suppl. Matti Ryhänen /cent.

